

RIKOSS

Poljudnoznanstvena revija s področja ljudi z okvaro vida

Številka 1 / 2019

KOLOFON

RIKOSS

Poljudnoznanstvena revija s področja ljudi z okvaro vida
letnik 18, številka 1 / 2019
ISSN 1854-4096

Izhaja 4-krat letno v elektronski in zvočni obliki in je brezplačna.

Spletna stran: <http://www.zveza-slepih.si/rikoss/>

Izdaja: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Marino Kačič

Uredniški odbor / sodelavci: Aleš Kuhar, Anja Uršič, Brane But, Metka Pavšič, Safet Baltič, Slavica Bukovec Zupanič

V reviji se objavlja priporočila in izsledke testiranj nove specialne IKT opreme, strokovne članke o spoznanjih z relevantnih področij, možnostih za izobraževanje, delo, prosti čas, o izkušnjah v povezanosti/vključenosti, o osebnih življenjskih in delovnih izkušnjah ljudi z okvaro vida, njihovih svojcev, strokovnjakov vseh podpornih služb in drugo. Vsi prispevki so avtorizirani, avtentični in se nanašajo na področje "ljudje z okvaro vida".

=====

Avtorske pravice za prispevke, sprejete v objavo, pripadajo reviji Rikoss. Uredništvo si pridržuje pravico preurediti ali spremeniti dele besedila, če tako zahteva jasnost in razumljivost, ne da bi o tem prej obvestili avtorja. Avtorji prispevkov so odgovorni za avtentičnost besedila in svoja stališča.

© Revija Rikoss (ime, oblika in vsebina) je zaščiten z zakonom o avtorskih pravicah. Revija ali katerikoli njen del ne smeta biti razmnožena ali spremenjena v kakršni koli obliki (elektronski, zvočni, tiskani ali drugi obliki) brez predhodnega pisnega dovoljenja lastnikov avtorskih pravic: © Revija RIKOSS in Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije.

Domov Uredništvo Naročite brezplačen Rikoss

=====

KAZALO

UVODNIK: Z avdiodeskripcijo ali zvočnim opisom tudi vizualne vsebine postanejo dostopne

Slavica Bukovec Zupanič

AVTOPORTRET: Anja Uršič

Kljub slabovidnosti doživljam življenje kot barvit mozaik

POPOTNIŠKI UTRINKI: Gosaikundska jezera

Viki Grošelj

INTEGRACIJA: Dogodek, ki povezuje in bogati ljudi

Reportaža z dogodka Dan na snegu za slepe in slabovidne

Slavica Bukovec Zupanič

INVALIDSKO VARSTVO: Uskladitev mej dohodkov za letne socialne transferje za leto 2019

Brane But

DOBRO JE VEDETI: Bela palica od nahrbtnika do ceste

Ivan Kastelic

PAMETNI TELEFONI: Predstavitev večfunkcijskih aplikacij za slepe in slabovidne

Safet Baltič

NAMIGI IN NASVETI: Tri uporabne slovenske aplikacije, Google+ bo kmalu ukinjen

Brane But

OGLEASNA DESKA: Feelif kamera za slepe

Miha Srebrnjak

NOVIČKE: Skype 7 prenehal delovati, nizkocenovni telefoni še niso uporabni za slepe in slabovidne, kopirni stroji nadgrajeni z OCR tehnologijo, objavljeni rezultati svetovne ankete o avdio deskripciji, podpora za Windows 7 se izteka
Aleš Kuhar in Jožef Gregorc

MEDNARODNE NOVIČKE: Konferenca na temo enakosti med spoloma, Ozaveščanje o Leberjevi dedni optični nevropatiji, Projekt AGEBU, EBU kampanja za izboljšanje politik za invalide, Zavezništvo za pomoč pri mobilnosti mladih, Poljska – globalno branje za vse, Marakeška pogodba
Anja Uršič

UVODNIK: Ko slika postane beseda

Z avdiodeskripcijo ali zvočnim opisom tudi vizualne vsebine postanejo dostopne

Avtor: Slavica Bukovec Zupanič

Lektoriranje: Albert Kolar

Pošlji komentar

Ste se že kdaj vprašali, kaj bi sploh imeli od gledanja filma ali druge TV oddaje, če bi jo spremljali brez vidne zaznave? Nič manj in nič več kot gledalci s popolno ali močnejšo izgubo vida; razen, če ... V nadaljevanju nam bodo odgovorni za dostopnost programov na RTV Slovenija predstavili strategijo prilagajanja vidnih vsebin v slišne, zvočna opisovalka z večletnim stažem pa bo spregovorila o izzivih pri svojem delu.

Ob mednarodnem dnevu bele palice je v lanskem letu iz nacionalne RTV hiše prispela novica o novi storitvi, ki slepim in slabovidnim ter osebam z motnjo branja omogoča lažje spremljanje televizijskih oddaj. Gre za metodo zvočnih podnapisov in zvočnih opisov na dodatnem zvočnem kanalu. Kakšne možnosti ponuja ta tehnična pridobitev, bosta v prvem delu intervjuja povedali Mateja Vodeb, vodja službe za dostopnost programov RTV Slovenija, in Veronika Rot, novinar analitik.

Vprašanje: »V zadnjem času se je močno povečalo število filmov in drugih televizijskih oddaj, opremljenih z avdiodeskripcijo (AD) ali zvočnim opisom. Imate morda podatek, koliko jih je? In koliko je k temu prispevala nova storitev iz lanske jeseni?«

Odgovor: »Na RTV Slovenija si zelo prizadevamo, da lahko naše programe kakovostno spremljajo tudi osebe z okvaro vida. Z zvočnimi opisi je opremljenih že blizu sto filmov in dokumentarnih oddaj različnih žanrov, tako za odraslo publiko kot tudi za otroke in mladino. Do nedavnega smo oddaje z AD umeščali v redni program kot samostojne oddaje. Prav na dan bele palice pa smo lansko leto uvedli novo storitev; dodaten zvočni kanal. Ta omogoča spremljanje oddaj z zvočnim opisom sočasno s predvajanjem v redni programski shemi, kar je velika pridobitev. Predvsem v tem, da lahko gledalci z okvaro vida spremljajo programe istočasno kot vsi ostali gledalci in ne v ločenih terminih.«

Vprašanje: »Koliko usposobljenih avdiodeskriptorjev je trenutno na nacionalni RTV?«

Odgovor: »Trenutno so vrhunsko usposobljeni štirje zvočni opisovalci. Vsi so sposobni za pravilno rabo slovenskega jezika in so odlični interpreti. To je pomembno, saj osebe z okvaro vida sprejemajo informacije le prek zvoka in besede in zato mora biti kakovost povedanega na visoki ravni. Poleg tega mora biti opis tudi vsebinsko natančen in premišljen, da lahko gledalcu z okvaro vida poda korektno in celovito informacijo o vsebini. Gledalec-poslušalec si mora zgolj na podlagi opisa ustvariti tako dobro predstavo o dogajanju v sliki, da lahko nemoteno sledi vsebini. V opisu morajo biti tako podane bistvene neverbalne informacije, med katere sodijo na primer opis prizorišča, igralcev in tudi njihovih izrazov na obrazih, pa tudi grafični prikazi in podobno. To je velikokrat težko, saj se zvočni opis umešča v praznine, kjer

ni originalnega govora. Praznine so včasih zelo kratke in takrat je jezikovna spretnost izjemno pomembna. Opisovalec mora poiskati sopomenke, tvoriti krajše stavke z enako sporočilnostjo, kar je zahtevno, »filigransko« delo. Opisovalčevo delo pa je tudi raziskovalno. Pozanimati se mora, na primer, o zgodovinskih objektih ali o umetniških delih, nevsakdanjih predmetih, artefaktih in podobnem, kar je prisotno v sliki, da je opis tudi strokovno ustrezen. Še zlasti za specifična področja, kot je na primer opisovanje umetnostno-zgodovinskih tematik ali vsebin drugih specifičnih ved, je zaželeno, da je opisovalec tudi poznavalec področja.«

Vprašanje: »Kako na RTV Slovenija skrbite za izobraževanje opisovalcev vsebin? Polnočutnim ljudem namreč ni ravno samoumevno, kakšno informacijo potrebuje slepi ali slabovidni gledalec?«

Odgovor: »Drži. Zvočno opisovanje je nova specifična uporaba jezika, ki zahteva profesionalen pristop. Kot smo že povedali, mora zvočni opisovalec odlično obvladati pravilno rabo slovenskega jezika. Poleg tega mora poznati percepcijo oseb z okvaro vida. Natančno mora znati oceniti potrebno količino informacij in v opisu ne sme izražati subjektivnih občutenj. Pri nas poklic zvočnega opisovalca še ni priznan kot samostojen poklic, verjamemo pa, da bo kmalu. Zaradi zavedanja, da je poklic opisovalca treba definirati, smo se na RTV Slovenija kot eden od partnerjev vključili v mednarodni evropski projekt, katerega cilj je oblikovanje profesionalnega profila zvočnega opisovalca. Skupaj s partnerji iz tujine; večinoma so to univerze in zasebniki, ki se ukvarjajo z zvočnimi opisi; oblikujemo tudi kurikul za poučevanje zvočnih opisov na različnih stopnjah. Eden od partnerjev je tudi britanska zveza slepih in slabovidnih RNIB, ki ima bogate izkušnje z zvočnim opisovanjem. Kakovost zvočnih opisov je bistvenega pomena in gotovo je predpogoj zanjo tudi sodelovanje s končnimi uporabniki, saj mora zvočni opis zadovoljiti njihove potrebe. Obenem pa mora zvočni opis ustrezati tudi profesionalnim standardom, kot so jezikovna in vsebinska ustreznost ter profesionalna interpretacija in zvočna obdelava.

Slabi zvočni opisi kažejo na neprimeren odnos do končnih uporabnikov in so nedopustni, saj so žaljivi in diskriminatorni. Treba pa se je tudi zavedati, da so dela, ki se jih zvočno opisuje, pogosto kulturna dela velike vrednosti, kot so na primer igrani in dokumentarni filmi, muzejski eksponati, predstave in podobno. Zvočni opis umetniškega dela mora biti tudi zato opravljen na visoki profesionalni ravni.«

Vprašanje: »Nam lahko, prosim, na kratko opišete, kako v praksi nastaja zvočni opis za nek film ali kakšno drugo televizijsko oddajo?«

Odgovor: »Najprej skupaj z uredniki izberemo filme, ki so primerni za opis. Nato v Službi za dostopnost določimo opisovalca. Izbiramo med moškim ali ženskim glasom. Če je narator v originalni različici ženska, potem izberemo moški glas, da je zvočni opis jasno ločen od originalnega govora. Opisovalec si film oziroma oddajo večkrat ogleda in že med ogledom oblikuje zvočni opis oziroma si izpiše praznine, kamor bo lahko vstavil opis slike. Pisanje avtorskega besedila je nenehno preverjanje in usklajevanje dodane besede in slike. Pri nas je zvočni opisovalec obenem tudi interpret besedila. Tega prebere v sinhro studiu in ga po potrebi še dodatno spremeni, predvsem okrajša, kajti paziti je treba, da opis ne povezi dialogov oziroma originalnega pripovedovalca. Tonski mojster poskrbi za kakovost zvoka, pred samim predvajanjem pa tehnično brezhibnost dodanega zvoka preveri tehnični realizator. Potem pa je na vrsti gledalec; da zvočnemu opisu lahko prisluhne, mora namreč na svoji sprejemni napravi TV signala vklopiti dodatni zvočni kanal.«

Vprašanje: »Vaša nova storitev zvočni podnapisi pri informativnih oddajah je za slepe in slabovidne zares dobrodošla. Kakšen pa je odziv gledalcev?«

Odgovor: »Odziv je dober. Dobili smo tudi nekaj pisem ali telefonskih klicev gledalcev z okvaro vida, ki so bili prav ganljivi. Pravzaprav smo se šele iz njih dejansko zavedeli, kaj nekaterim gledalcem pomeni, da lahko končno gledajo Dnevnik od začetka do konca, kar je za videče samoumevno.«

Vprašanje: »Za konec pogovora pa še malce pogleda v prihodnost. Kakšna je torej vizija nacionalne RTV hiše na področju prilagajanja vsebin za slepe in slabovidne, med njimi je namreč precej zanimanja tudi za zvočne prevode tujejezičnih dokumentarnih oddaj?«

Odgovor: »Imamo mnogo idej, načrtov in volje! Še bomo povečali število oddaj z zvočnimi opisi. Na podlagi dobrih praks iz tujine raziskujemo tudi tehniko opisovanja v živo, za kar pri nas še nismo usposobljeni in tudi še nimamo razvitih tehničnih možnosti. Bomo pa delali na tem, da bi v prihodnjih letih lahko zagotovili tudi živo opisovanje na primer nekaterih športnih dogodkov, prenosov prireditev in podobno. Za omogočanje zvočnih podnapisov pri dokumentarnih oddajah pa že nadgrajujemo naše tehnične sisteme in upam, da bo možno z zvočnimi podnapisi tuje dokumentarne oddaje spremljati že letos. Točnega datuma ni možno določiti, saj gre za nove tehnologije, ki jih na novo razvijamo ter implementiramo in zato ne moremo natančno predvideti morebitnih zapletov in potrebnega časa za odpravljanje napak. Poleg tega je potrebnih tudi precej sprememb v delovnih postopkih, izobraževanje zaposlenih in testiranja, preden lahko gledalcem ponudimo kakovostno in zanesljivo novo storitev.«

Kot ste ravnokar izvedeli, so pri nas štirje vrhunsko usposobljeni zvočni opisovalci. Naj vam še razkrijemo, kdo so to: Mojca Mavec, Carmen L. Oven, Miha Zor in Maja Šumej. In prav slednja nam bo v nadaljevanju spregovorila o izzivih pri delu zvočne opisovalke.

Vprašanje: »Kaj je tisto, kar vas je pritegnilo na področje dela zvočne opisovalke?«

Odgovor: »Že vse svoje poklicno življenje se ukvarjam z jezikom, ki me je kot bralko in mentorico za govor sprva pritegnil v smislu branja, interpretacije in poustvarjanja besedil. Povabilo v skupino zvočnih opisovalcev sem sprejela kot nadgradnjo svojega dela, kot možnost za raziskovanje in še podrobnejše spoznavanje jezika z vsebinskega in oblikovnega stališča, pa tudi ustvarjanja vsebine. Vsak zvočni opis namreč terja drugačen pristop, drugačne rešitve, primerno besedišče, ki se prilagaja žanru. Včasih dokumentarna vsebina zahteva faktografski, stvarni opis, ki pa vseeno ne sme zaiti v ponavljanje enakih besed, zato na primer iščem sopomenke, pri časovno oddaljenih vsebinah posegam po deloma arhaičnih besedah ali besednih zvezah, v komedijah si denimo dovolim občasni odmik s knjižnega v ekspresivni ali pogovorni jezik. Moja prijetna dolžnost je tudi, da veliko berem, si bogatim besedni zaklad, spremljam razvoj jezika, besedišča.

Temeljno vodilo pri opisih je objektivnost, zato se vedno trudim, da vstopam vanje brez predsodkov, subjektivnega pogleda in pretiranega čustvenega barvanja teme. Opisi so tudi neke vrste meditacija, ker zahtevajo popolno osredotočenost in zbranost.«

Vprašanje: »Se vam je bilo na začetku težko živeti v svet onkraj vidnega?«

Odgovor: »Delo opisovalke sem sprejela s spoštovanjem in odgovornostjo do vseh, ki jim vsebino lahko približamo z opisi dogajanja. Veliko sem se pogovarjala s slepimi in slabovidnimi, udeležila sem se projekcij, na katerih smo podrobno analizirali pripravljene opise. Čeprav je nemogoče stopiti v svet človeka z izkušnjo drugačne zaznave sveta, me pri opisih vedno vodi misel na tistega, ki mu z besedami rišem podobo, oziroma na to, če sem mu doživetje približala na ustrezen način.«

Vprašanje: »Nam prosim opišete, kako nastane zvočni opis za nek film ali kakšno drugo oddajo?«

Odgovor: »Po začetnem ogledu filma po potrebi podrobneje raziščem tematiko. Če gre za področje, ki ga ne poznam dosti, se posvetujem s strokovnjaki. Predvsem pa sem pozorna na ustrezno poimenovanje stvari, tehničnih predmetov. Alpinistični film, na primer, zahteva ustrezno izrazoslovje, ki ga je treba usvojiti. To pomeni, da ves čas izpopolnjujem svoje znanje, brskam po spletu, moji spremljevalci so najrazličnejši slovarji.

Če gre za dramo, ki se osredotoča na intimni svet protagonista, poskušam čustvena stanja opisati z mimiko, gibi, premiki telesa, mišic. Izogibam se abstraktnim pojmom, ki so večkrat subjektivni (lep, grd, žalosten, vesel...), uporabljam frazeme, besedne zveze z ustrezno konotacijo, ki lahko sprožajo primerna občutja.«

Vprašanje: »Kako pa izberete, katere vizualne informacije boste pretvorili v verbalne?«

Odgovor: »Največja težava je v večini primerov pomanjkanje časa oziroma prostora za opise. Ne opisujem na primer materialov oziroma zvokov in šumov, ki so očitni in razpoznavni (zvonjenje telefona, trkanje na vrata, zaviranje avtomobila...). Glasba je ključnega pomena za dožemanje in razumevanje vsebine, zato je, če je le mogoče, ne »utišam« z govorom. Opisovalec mora razviti senzibilnost za prepoznavanje podrobnosti, in pa sposobnost, da v množici vizualnih informacij prepozna tiste, ki so nosilke pomenov.«

Vprašanje: »Vodite morda evidenco o tem, koliko filmov in drugih vsebin ste do zdaj že opremili z zvočnim opisom?«

Odgovor: »V dobrih desetih letih dela sem opremila približno sto celovečernih, dokumentarnih in otroških filmov in televizijskih serij.«

V imenu uredništva Rikossa se vsem trem sogovornicam zahvaljujem za pogovor. Glede na vizijo nacionalne RTV hiše in obljub iz prvega dela intervjuja pa se gledalci z okvaro vida že veselimo, da se bo seznam oddaj, opremljenih z zvočnim opisom, kmalu krepko podaljšal. Ja, ko slika postane beseda, je res vse lažje!

[Na vrh](#)

AVTOPORTRET: Anja Uršič

Kljub slabovidnosti doživljam življenje kot barvit mozaik

Lektoriranje: Albert Kolar

Pošlji komentar

V tokratni številki se nam predstavlja Anja Uršič. Spregovorila nam bo o tem, kako kot slabovidna oseba doživlja stvari okoli sebe, kaj jo izpopolnjuje in katera so tista doživetja, ki ji največ pomenijo. Predstavila nam bo svojo izobraževalno pot oz. študij, karierno udejstvovanje in hobije, s katerimi se ukvarja v prostem času.

Rodila sem se 8. aprila 1992 v Šempetru pri Gorici. Sem težko slabovidna že od rojstva, rodila sem se namreč z degeneracijo makule, zaradi česar imam le okrog 8 % ostanka vida. Že od samega začetka sem se vztrajno prilagajala okolju in venomer svojo slabovidnost razumela kot lastno karakteristiko in ne kot omejitvev. Pri premagovanju vsakodnevnih ovir mi je najbolj pomagal prenosni računalnik, ki mi je služil kot »okno v svet«. Seveda pa so mi ob strani vedno stali tudi prijatelji in družina, ki me podpirajo pri sprejemanju pomembnih odločitev v življenju.

Osnovno šolo sem prva štiri leta obiskovala na podružnični šoli v Breginju, naslednja štiri leta pa sem obiskovala OŠ Simona Gregorčiča v Kobaridu. Že takrat sem zelo rada ustvarjala in risala. Obiskovala sem tudi krožek šaha in se udeleževala raznih tekmovanj. Enkrat sem sodelovala tudi na državnem tekmovanju v Mariboru. Po končani osnovni šoli sem se vpisala na Škofijsko klasično gimnazijo – Zavod sv. Stanislava v Ljubljani. V času šolanja sem bivala v Jegličevem dijaškem domu v Šentvidu, kjer sem bivala s še dvema sostanovalkama. V času gimnazije sem se zaljubila v španski jezik, ki sem se ga učila vsa štiri leta in potem še dodatno izpopolnjevala na fakulteti. V tem času sem se pričela ukvarjati s tekom, ki je na moje počutje venomer vplival pozitivno in sproščujoče. Pričela sem pisati tudi pesmi, v katerih sem se rada igrala z besedami in različnimi pomeni, ugotovila sem namreč, da mi izražanje skozi napisano besedo ogromno pomeni oz. da s pisanjem lahko izražam svojo kreativnost in fantazije. Tako sem pisala in ustvarjala, kar se je le ustvariti dalo. Pisala sem tudi kratke haikuje in članke za razredni stenski časopis. Škofijska gimnazija mi je dala ogromno uporabnega znanja in utrdila vrednote, ki sem jih prevzela od svojih staršev. Moralne vrednote in druge vrline mi osebno veliko pomenijo, med njimi bi še posebej izpostavila iskrene medosebne odnose ter znanje, ki zame predstavlja »tempelj modrosti«, ki ga lahko gradimo celo življenje. Izobraževalno pot sem nadaljevala na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, kjer sem se vpisala na Mednarodne odnose. Med študijem, ki je bil usmerjen predvsem v tri področja; ekonomijo, pravo in proučevanje mednarodnih odnosov ter politike, sem ugotovila, da me tovrstno dokaj abstraktno proučevanje političnih pojavov pravzaprav ne zanima dovolj, da bi v tej smeri študija tudi nadaljevala. Prav zaradi tega zavedanja sem začela za izbirne predmete določati predmete z druge študijske smeri, in sicer sociologije, kjer je

poudarek predvsem na kadrovskem menedžmentu in drugih oblikah družbenega delovanja. Zanimanje v tej smeri sem še poglobila in se posledično vpisala na magistrski študij Sociologija – Upravljanje organizacij, znanja in človeških virov. Zanimalo me je predvsem področje delovanja neprofitnih organizacij, zaradi česar sem izbrala modul, ki je delovanje tovrstnih organizacij postavljal v središče samega študijskega procesa. Vsekakor pa ne morem zanikati dejstva, da sem navkljub zamenjavi študijske smeri na Mednarodnih odnosih pridobila ogromno uporabnega znanja, ki ga lahko tako ali drugače apliciram tudi na sedanji študij sociologije. Poleg upravljanja nevladnih oz. neprofitnih organizacij me je pri tem študiju pritegnilo proučevanje socialnega podjetništva, ki v Sloveniji velja še za dokaj neraziskan koncept, saj v praksi kot literaturi še pridobiva akademsko legitimnost. Sama v socialnem podjetništvu vidim priložnost, ki bi jo bilo treba izkoristiti tudi na področju izvajanja dejavnosti za člane društev slepih in slabovidnih v Sloveniji. Želela sem raziskati vpliv socialnega podjetništva na neprofitne organizacije, zato sem se odločila, da bom v končnem magistrskem delu z naslovom: »Vpliv socialnega podjetništva na delovanje in razvoj društev slepih in slabovidnih v Sloveniji«, raziskovala, kakšne učinke ima pravzaprav socialno podjetništvo na društva ter njihove člane. Raziskava me je pripeljala do zanimivih rezultatov, ki pa sem jih že predstavila v prejšnjih člankih časopisa.

Med študijem sem poskušala pridobiti tudi različne delovne izkušnje in kompetence, ki so temelj za nadaljnjo karierno pot. Tako sem na primer letos februarja odšla na dvomesečno praktično usposabljanje v Vic, majhno mesto v osrčju Katalonije. Delala sem v Pisarni za karierno svetovanje na Univerzi Vic. Nepozabna izkušnja prakse Erasmus+ je bistveno pripomogla k izoblikovanju jasnejših kariernih ciljev, saj sem skozi delo in bivanje v tujini marsikaj izkusila. Takšni majhni koraki namreč pri posamezniku lahko pripeljejo do večjih odločitev. Prvič sem tujino v delovnem smislu sicer izkusila že dve leti nazaj, ko sem v Španijo odšla kot aupair, kjer sem pri katalonski družini tri otroke poučevala angleški jezik. Že takrat sem opazila, da je tujina moj drugi dom, gledano bodisi skozi oči turista ali pa skozi različne delovne izkušnje. V preteklih letih sem aktivno sodelovala tudi pri raznovrstnih projektih ter programih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije. Leta 2015 sem se udeležila zaposlitvenega treninga v Italiji, ki ga je organizirala Evropska zveza slepih. Na tem treningu smo udeleženci iz različnih evropskih držav razpravljali o zaposlovanju slepih in slabovidnih, imeli smo tudi delavnice na temo priprave učinkovitega življenjepisa in motivacijskega pisma, nazadnje pa smo izvedli tudi simulacije razgovorov z delodajalci. Na treningu sem spoznala, kako pomembno je, da se posameznik aktivno udeleži in ni zgolj pasivni čakalec, ki pričakuje, da se bodo priložnosti ponudile same od sebe. Aktivni duh pozitivizma posameznikov pripomore k boljši socialni aktivaciji v družbi nasploh. Zaradi takšnega razmišljanja se sama poskušam udeleževati čim več takšnih treningov in sodelovati pri projektih, ki so usmerjeni v aktivacijo slepih in slabovidnih. Letos sem sodelovala tudi na prvi evropski konferenci »Low Vision«, ki je potekala v Laškem. Podobnega dogodka sem se udeležila lani v Bratislavi, kjer je potekala končna konferenca projekta YALTA. V okviru tega bilateralnega projekta sta sodelovala Društvo študentov invalidov in Slovaška zveza za slepe in slabovidne, ki sta organizirala različne delavnice in izobraževanja na temo aktivacije mladih. Pred kratkim sem začela sodelovati tudi pri prostovoljskih dejavnostih, ki jih organizira zveza za člane društev. Junija sem se prvič udeležila otroškega tabora na Okroglem pri Kranju, kjer sem kot prostovoljka pomagala pri izvajanju dnevnih aktivnosti in različnih ustvarjalnih delavnic. Biti del tako pozitivne prostovoljske skupine mi je bilo v veliko veselje, zato tudi komaj čakam naslednje tabore.

Poleg prostovoljstva se v prostem času ukvarjam tudi s športom. Med študijem sem enkrat tedensko hodila na plavanje na URI Soča, občasno sem obiskovala fitness, tekla, trenutno pa obožujem daljše sprehode v naravo ali bližnje hribe. Stik z naravo me vedno sprosti in vlije nove energije, sprehod skozi gozd je zame kot polet svobode, kjer se lahko vsaka skrb izgubi v vetru in tako odpluje daleč stran. Avgusta lani sem s prijateljico Mašo odšla na tečaj surfanja na Sicilijo. Bila je edinstvena in nepozabna izkušnja, saj sva vsak dan dopoldne imeli tečaj, popoldne pa sva skupaj z vodičem obiskovali različne turistične kraje. Odšli smo tudi na vulkan Etna, preizkusili smo, kako je supati, pokušali smo različne sladice in značilne jedi, uživali na plaži itd. Izkušnja je bila sama po sebi zanimiva tudi z vidika, ker sem prvič odšla na potovanje sama in pri tem spremljala slepo prijateljico. Ker se na letališčih sami nisva znašli, sva že pri nakupu letalskih vozovnic označili, da bova potrebovali asistenco, s katero sva bili na koncu zelo zadovoljni.

Že pred nekaj leti sem se dvakrat udeležila tudi Mednarodnega tabora za računalništvo in komunikacijo, ki je organiziran z namenom izobraževanja in izvajanja različnih delavnic, ki so pripravljene prav za slepe in slabovidne. Taborov sem se udeležila na Nizozemskem in v Nemčiji, kjer smo udeleženci lahko izbirali med različnimi računalniškimi, športnimi, ustvarjalnimi in izobraževalnimi delavnici. Na Nizozemskem sem se prvič preizkusila v plezanju ter se prvič peljala s tandem kolesom. Naučili smo se izdelovati in oblikovati spletne strani, učili smo se borilnih veščin, sestavljali skladbe, sodelovali pri pisanju ICC časopisa, imeli smo debatne krožke, sodelovali smo pri gledališki igri in še bi lahko naštevala. Vsekakor pa zelo zanimiva in bogata izkušnja, v prvi vrsti tudi zato, ker se tovrstnih taborov udeležijo slepi in slabovidni iz različnih držav in si tako med seboj lahko izmenjajo izkušnje in zgradijo mednarodno mrežo poznanstev ter prijateljstva. Podobno kot tabori, mi tudi potovanja venomer prinašajo nova doživetja in izkušnje. Redno sem začela potovati že pred nekaj leti in od takrat, ko sem spoznala, da potovanja zame predstavljajo okno v svet kulture, poskušam vsako leto vsaj enkrat odpotovati v neznano deželo. Obiskala sem že več kot ducat evropskih držav, posebno strast pa sem odkrila v bolj eksotičnih državah, kjer me navdušujejo predvsem običaji in različne kulturne navade narodov. Izven Evrope sem torej odpotovala v Maroko, na Tajsko, v Kambodžo in na Kubo. Vsaka izmed obiskanih dežel me je po svoje prevzela in začarala, a srce mi je ukradla vroča in latinska Kuba. S prijateljico sva prepotovali cel otok in bolj kot nad naravo, plažami in znamenitostmi sem bila navdušena nad kubanskim načinom življenja in njihovim dojemanjem življenja. Navkljub revščini, ki je vsekakor ne gre spregledati, so ljudje srečni in cenijo majhne stvari, za katere Evropejci dostikrat pozabimo, da sploh obstajajo. Ti ljudje namreč živijo za trenutek, njihova prihodnost je sedanost, njihova sreča je v iskrenem nasmehu, skratka, ko si z njimi in doživiš življenje na zelo drugačen, preprost način, se naučiš ceniti drobne stvari, ki jih v vsakdanjem življenju zelo pogosto spregledamo. Prav te malenkosti pa v resnici bogatijo in krepijo medosebne odnose in človeka samega.

Na vrh

POPOTNIŠKI UTRINKI: Gosaikundska jezera

Avtor: Viki Grošelj

Urednica rubrike: Metka Pavšič

Lektorica: Sara Bašelj

Pošlji komentar

V pričujočem članku nam svetovno znani alpinist Viki Grošelj predstavlja oddaljeno gorsko pokrajino v Nepal. Oriše nam lepoto te, za Nepalce svete pokrajine, ki jo sestavljajo sedlo Lauribinayak, številna kristalna jezera in pettisočaki. Nastanek jezer nam opiše v legendi. Sam je Gosaikundska jezera obiskal večkrat, kot aklimatizacijsko točko ali pa kot izhodišče za pot v Tibet. Vedno znova ga očarajo, nam pa je v slikovitem opisu ponudil možnost, da to čudovito gorsko pokrajino podoživimo skupaj z njim.

Moje prvo srečanje s to gorsko pokrajino v Nepal sega v leto 1988. Kot predhodnica himalajske odprave na Čo Oju sem dva tedna pred ostalimi odpotoval v Katmandu, da bi pripravil vso potrebno skupno opremo, ki smo jo potrebovali za našo prvo odpravo v Tibet. Bolj ali manj uspešno sem v enem tednu iz našega katmandujskega skladišča rabljenih šotorov, kuhinjske opreme ter plezalnih pripomočkov izbrskal najnujnejše in še kolikor toliko uporabne kose. Drugi teden čakanja na ostale pa sem izkoristil za privajanje na višino oziroma tako imenovano aklimatizacijo.

Najbližjo in najhitrejšo možnost za to ponujajo Gosaikundska jezera v neposredni bližini Katmanduja. Polovico poti do izhodišča mi je uspelo prevoziti z džipom, v drugi polovici pa sem moral uporabiti lokalni prevoz. Na keson starega, že davno odsluženega kamiona se nas je nabasalo kakih dvajset potnikov. Med gradbenim materialom, sto kokošmi v pletenih koših, dvajsetimi zaboji svežih jajc in petnajst nosaškimi tovari, si je skušal vsak zase izboriti kar se le da najbolj udoben prostor. To je bila misija nemogoče, a smo kmalu družno ugotovili, da sploh ni tako slabo. Celo zabavno in slikovito je postalo, ko se je gugajoč tovornjak sopihajoče zagrizel v številne klance pred seboj. Namesto pričakovanih dveh, smo se vozili kar pet ur. Prelepi razgledi in romantična pokrajina so več kot odtehtali že kar malo ožuljene zadnjice in neprijeten smrad, ki so ga povzročale kokoši.

Kljub pozni uri sem se še istega dne iz naselja Dunče uspel dvigniti do zaselka Sing Gompa – 3200 metrov visoko. Naslednje jutro me je lepa, a ne prestrma pot vodila proti področju jezer.

Foto Viki Grošelj: Skozi rododendronove gozdove proti Gosaikundskim jezerom

To znano, za Nepalce sveto pokrajino sestavljajo 4600 metrov visoko sedlo Laurabinyak in številna kristalna jezera v njegovi okolici. Nad njimi se dvigajo pet tisoč metrov visoki vrhovi, ki so kot ustvarjeni za privajanje na višino. Z vsakim nadaljnjim korakom se je ne le večala nadmorska višina, temveč se je razprostiral tudi vse večji in veličastnejši razgled. Za menoj je ostajal mogočen pogled na več kot sedem tisoč metrov visoke vrhove verige Himalčuli in osemtisočak Manaslu, nad katerim se je sredi belega dne bleščala luna. Med meglo sem pred seboj uzrl visok slap, nad njim pa prvo jezero. Med vzpenjanjem poševno navzgor sem kmalu zagledal še naslednje. Na obali tretjega, na višini 4300 metrov, ki sem ga dosegel kako uro kasneje, se nahaja nekaj kamnitih zavetišč, ki jih v času poletnega praznovanja številni romarji uporabljajo za prenočišče. Na tisoče jih vsako leto pride sem, da se poklonijo bogu Šivi.

Foto Viki Grošelj: Gosaikundska jezera v zgodnji pomladi. Levo v ozadju 8163 metrov visoki Manaslu, desno 7236 metrov visoki Langtang Lirung

Med srkanjem čaja sem na obrežju lesketajočega se jezera razmišljal o legendi, ki pripoveduje o nastanku jezer. Hindujski bogovi so si želeli nesmrtnosti! Očitno tudi med načeloma nesmrtnimi bogovi še ni vse čisto povsem dorečeno. Mešali so vode oceanov v upanju, da bi našli tekočino, ki bi jim, potem ko bi jo izpili, to tudi omogočila. Med nestrpnim iskanjem so preveč razburkali mogočna vodovja in iz globin se je dvignila strupena voda. V strahu, da bi škodila drugim bogovom, jo je Šiva izpil sam. To mu je povzročilo strašanske bolečine in res hudo visoko vročino. Da bi se rešil trpljenja se je napotil proti zasneženemu Gosaikundu. Tam je zapičil svoj trizob v pobočje. Iz nastalih odprtin je pritekla voda ter zapolnila kotanje pod gorami. Šiva se je zleknil k njim in se skušal odžejati. Kristalno čista, zdravilna voda iz jezera ga je ozdravila in mu vrnila moči. Romarji se med praznovanjem okopajo vsaj v enem izmed jezer. Verjamejo, da ima voda, tako kot v času Šive, še vedno zdravilno moč. V sredini jezera, pod gladino, je baje velika skala ovalne oblike in verniki trdijo, da na njej vidijo Šivo, kako leže počiva na postelji iz kač. Pokrajina je res videti, kot da ni iz tega sveta. Mistična, lepa in nenavadna, s svojimi zelenimi pobočji, orjaškimi monolitnimi skalami, meglicami, ki lebdijo nad njimi in številnimi jezери.

Foto Viki Grošelj: Mistična okolica tretjega jezera

V naslednjih dveh dneh sem se povzpел na večino vrhov nad jezeri in se odlično aklimatiziral. Pozno popoldan pa sem se vselej spravil na sončno stran grebena in pisal, obrnjen proti soncu, ki je tonilo za obzorje. Pod menoj je žarelo srebrno jezero in pred njim nenavadne, kroglaste granitne skale, sam pa sem se čudil, kako je svet sploh lahko tako lep.

Naslednji dan sem se preko sedla spustil na položne pašnike in z njih zavil v strma pobočja nad globoko dolino. Brez konca sem hodil preko grebenov, ki so me vodili roti Katmanduju. Ovila me je megla, skozi mračne soteske so me spremljale silhete mogočnih, z mahom poraščenih dreves, polnih plahih jerebic in kavk. Pokrajina kot nalašč za premišljevanje o sreči, o ljubezni, o tem edinem življenju, ki ga živimo in o

mogočni gori, ki je čakala name. Noge so svobodno hitele svojo pot, vse niže. Misli pa svojo, vse višje. Tik pred nočjo sem na ljubki jasi naletel na preprosto kočico z nekaj domačini. Dogovoril sem se za večerjo in prenočišče. Edini prostor, majhna lesena izba je služila za kuhinjo, jedilnico, spalnico in prodajalno obeno. Eden od domačih se je spretno sukaj okoli ognja in pripravljaj hrano. Dim z odprtega ognjišča je prijetno ščemel v očeh. Na videz neugleden, neznamen prostor mi je tisti hip ponujal največje možno udobje tega sveta.

Spat sem se spravil na ozek lesen balkon. Leže na hrbtu sem lahko opazoval zvezde na nebu, če sem se malo dvignil pa luči Katmanduja globoko pod mano. Naslednji dan se bom spustil vanj. Šest nepozabnih dni lepote in samote je bilo za menoj. In vnaprej sem se veselil, da bom sem še prišel.

V naslednjih letih sem Gosaikundska jezera res obiskal še večkrat. Kot aklimatizacijsko pripravo za zahtevnejše odprave, ali pa za pot na tibetansko visoko planoto. Pokrajino sem doživel v slepečem soncu in snežnem viharju, pa še v vsem, kar je vmes. A vselej je bilo presunljivo lepo. Nekaterim sopotnikom je bilo potovanje preko jezer celo lepše kot kasnejše potovanje po Tibetu. Krožnega potovanja iz Dunčaja do jezer in naprej do Katmanduja se ne moreš naveličati. Sploh pa še danes ne vem, kdaj je pri Gosaikundskih jezerih lepše. Ali v zgodnji pomladi, ko pot do njih vodi skozi tisoče in tisoče rododendronovih cvetov, ali v pozni jeseni, ko se v kristalnem jutru slana oklene rjavih jesenskih trav, da se slepeče bleščijo v odsevu turkizne gladine jezer. In kdaj je pogled na gorske verige Anapurn, Manasluja, Himalčulijev, Ganešev in Langtanga bolj jase in osupljiv?

Najbrž bom že naslednje leto spet šel tja gor in skušal razrešiti to dilemo.

Na vrh

INTEGRACIJA: Dogodek, ki povezuje in bogati ljudi

Reportaža z dogodka Dan na snegu za slepe in slabovidne

Avtor: Slavica Bukovec Zupanič

Lektoriranje: Albert Kolar

Pošlji komentar

Med največje ovire za osebe z okvaro vida zagotovo sodi sneg. A glej ga zlomka, prav na Svetovni dan snega, 19. januarja, je na smučišču SC Cerčno potekala akcija Dan na snegu za slepe in slabovidne. Kako velik zalogaj predstavlja organizatorjem akcije ter kakšen izziv je dogodek za slepe in slabovidne udeležence in kakšen za smučarje – spremljevalce, si preberite v nadaljevanju zapisa.

Dobra organizacija in primerna komunikacija – porok za uspešnost akcije

Že 4. leto zapovrstjo je Lions klub Idrija v sodelovanju z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije, Hotelom Cerčno in Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica izvedel akcijo Dan na snegu za slepe in slabovidne. Te se je letos udeležilo 10 družin ter njihovih družinskih članov. Skupno se je na srečanju zbralo več kot 40 udeležencev, od teh kar dobra polovica otrok. Slednji so tudi najbolj nestrno hiteli zimskim radostim naproti.

Tudi tokrat so si organizatorji med seboj razdelili stroške in zadolžitve v povezavi z akcijo. Medtem ko sta ZDSSS in MDSS Nova Gorica poskrbela za prevoz prijavljenih, je Hotel Cerčno, ki upravlja s smučiščem, omogočil brezplačne smučarske karte in tople obroke. Vsekakor pa je ob izvedbi takšnega srečanja najpomembnejše, kako zagotoviti varnost na smučišču. Vsem tistim, ki so potrebovali spremstvo, da so potem lahko brezskrbno uživali bodisi v prostem smučanju, teku na smučeh, sankanju ali zgolj sprehodu po beli strmini, so bili na voljo člani Lions kluba Idrija, njihovi svojci ter člani ostalih LK Severne Primorske.

Da je vse zares načrtovano do potankosti, se je izkazalo že na spodnji postaji žičnice. Andrej Kren iz LK Idrija je namreč s seznamom v roki najprej vsakemu zainteresiranemu dodelil ustreznega spremljevalca. Nato so si oboji nadeli še odsevne jopiče z napisom »Slepi smučar« ali »Smučar – spremljevalec«, z namenom, da bi bili na smučišču dovolj vidni in da bi ostale smučarje opozorili na nekoliko večjo previdnost kot sicer. Sledila je še vožnja s sedežnico navkreber in radosti na snegu so se lahko pričele.

Zima, no tudi zimska idila, v pravem pomenu besede je tega dne vladala vse naokrog; nizke temperature, burja, ki ti seže do kosti, pa seveda širne snežne strmine. Medtem ko so se udeleženci akcije s svojimi spremljevalci razpršili po smučarskih, tekaških ali sankarskih progah, sem se sama pred kočjo zapletla v pogovor s tajnikom Lions kluba Idrija, Bogdanom Tušarjem. V prvi vrsti me je zanimalo, koliko vloženega truda zahteva izvedba takšnega dogodka in s kakšnimi

morebitnimi dilemami so se srečali. Tušar: »Že od vsega začetka, ko smo pripravljali akcijo, smo se zavedali, da to pomeni res velik organizacijski zalogaj, predvsem, kje dobiti primerne smučarje, ki bodo spremljali slepe in slabovidne. Toda v našem klubu smo kar hitro dobili ljudi, ki so bili pripravljeni sodelovati in vsako leto nas je več. Seveda so bili na začetku strahovi, a danes vemo, da so bili neutemeljeni«. Na vprašanje, kaj so jim prinesle štiriletne izkušnje sodelovanja v akciji, pa je moj sogovornik odgovoril, da je to najprej spoznanje, da so slepe in slabovidne osebe mnogo bolj samostojne, kot je bila njihova prvotna predstava ter da sta za uspešnost akcije pomembna dobra organizacija ter primerna komunikacija med udeleženci samimi. Bo že držalo, saj se število prijavljenih od akcije do akcije povečuje. Če je bilo pred štirimi leti prisotnih 5 družin, se je letos številka že podvojila. Ker večini ljudi le ni povsem samoumevno, da lahko smuča oseba, ki je popolnoma slepa ali pa ona, ki ji blišč snega odvzame še tisti pičli ostanek vida, sem sogovornika prosila, naj razloži, kako vse skupaj poteka v praksi. Tušar je pojasnil, da je najprej treba izbrati primerno smučišče in da smučarje – spremljevalce izberejo na podlagi seznama prijavljenih, njihove okvare vida ter sposobnosti obvladovanja smučarskih veščin. Pri tistih slepih in slabovidnih, ki že imajo nekaj znanja, je to veliko lažje, za začetnike pa je potrebna dodatna pozornost, več govorjenja, stalen kontakt, morda celo telesni stik na začetku. Pri otrocih pa za lažje usmerjanje pridejo v poštev vrvice ali trakovi. Ob zaključku pogovora je tajnik Lions kluba Idrija Bogdan Tušar še dejal: »Res je, da je akcija zdaj dobro utečena, toda še vedno je v tebi nek strah, pa ne zaradi nepoznavanja situacije, ampak bolj zato, ker se čutiš odgovornega za ljudi. To je res stvar, ki nas vse bogati in povezuje«.

Če se zdaj samo za trenutek postavimo v kožo smučarja – spremljevalca, si zares težko predstavljamo, kako odgovorna in zahtevna naloga je pred njim. Je že res, da mora ta biti najprej sam dober smučar, a je tokrat od tehnike mnogo pomembnejša komunikacija. Uganko o usposobljenosti smučarjev – vodnikov nam je hitro pomagal razrešiti aktualni predsednik LK Idrija Igor Miljavec: »Že takoj, ko smo se odločili za to akcijo, smo imeli v mislih tudi izobraževanje spremljevalcev. Povabili smo Katjušo Koprivnikar iz Centra IRIS, ki je tudi smučarska vaditeljica, da nam je predstavila osnove, kako se slepe in slabovidne uči smučanja in kako se jih spremlja na smučišču. Zdaj pa se iz leta v leto naši ljudje sami učijo na podlagi lastnih izkušenj. Letošnja akcija že poteka čisto na profesionalni ravni. Rezultat je posledica tega, ker so si vsi ti ljudje želeli delati s slepimi in slabovidnimi ter se hkrati naučiti pravilne komunikacije z njimi.«

K temu je predsednik idrijskih Lionsov še dodal, da njihov klub poleg omenjene akcije pomaga pri izvedbi še dveh podobnih dogodkov. To sta »Tečem, da pomagam« ter »Kolesarim, da pomagam«. V akcije so vključeni tudi člani ostalih Lions klubov Severne Primorske. Za vse te, pravi Miljavec, pa MDSS Nova Gorica predstavlja nekakšno stično točko.

Dogodivščina, ki se mora čimprej ponoviti

Mraz in burja se tega dne res nista dala, enako trmasti pa so bili tudi naši smučarji in njihovi spremljevalci. Zato mi ni preostalo drugega, kot da se še sama sprehodim po beli strmini in poiščem nove sogovornike z novimi snežnimi zgodbami, predvsem pa

s čisto svežimi vtisi. Nedaleč od kočice sem naletela na prvi tandem; Lučka v vlogi spremljevalke in devetletna deklica Gaja. Ker deklice nisem hotela zmotiti pri njenem uživanju, sem po občutkih povprašala njeno spremljevalko. Ta mi je zaupala, da je kot žena enega od članov Lions kluba letos prvič v vlogi spremljevalke in da spremlja Gajo, ki sicer dobro vidi, je pa začetnica v smučanju. Prav zaradi slednjega je imela na začetku nekoliko pomislekov, če bo to zmogla. »Še sreča, da sem po poklicu učiteljica in da mi metodika ni tuja. Malo sem še pobrskala po spletu, da sem videla, kaj sploh počnejo otroci na smučarskih tečajih v začetni fazi. Kot par sva se z Gajo dobro ujeli in zdaj obe uživava,« je povedala moja sogovornica ter k temu še dodala, da je kljub temu, da je v tujini že videla slepe smučarje, vedno znova prevzeta. Akcija je čisti dokaz, da se človeku zaradi hendikepa ni treba odreči stvarim, ki jih rad počenja.

Foto: Šipič Roman - DELO

Kar malce nestrpno pa sem čakala, da se s smučišča vrneta Vida in njen spremljevalec Marko. Preden sta odšla smučat, sem namreč ujela njuno dogovarjanje okrog spremljanja na smučišču. Marko, ki je na prejšnjih srečanjih zmeraj spremljal osebe z ostankom vida, je sprva malo podvomil, če bo danes kos novemu izzivu. Kmalu zatem pa je zaokrožila informacija, da Vida in Marko smučata »200 na uro«. Ni kaj, ti Lionsi niso le srčni ljudje, ampak tudi pogumni in iznajdljivi. To je potem potrdila še Vida, ki je povedala, da je vse steklo kot da bi z Markom skupaj smučala že več let. »Res je bilo super, držala sva se za roke, tako bolj narazen, malo mi je govoril levo, desno, pa je šlo. Dvakrat sem res bila na riti, pa nič hudega. Če bi bila priložnost, bi kar večkrat smučala in drugo leto seveda spet pridem,« je dejala Vida ter z smehom podkrepila svoje navdušenje.

Zadovoljnih obrazov kot Vidin tega dne na smučišču Cerčno res ni manjkalo, prav tako tudi ne snežnih zgodb s srečnim koncem. A je na tem mestu prostor le še za eno. Vlogi v njej pa sta si razdelila tekač na smučeh Rok in spremljevalec Emil. Emil, ki je do zdaj sodeloval že v vseh akcijah, ima s spremstvom kar bogate izkušnje. Vsako leto spremlja drugega smučarja, pa tudi disciplina ni vedno ista. O letošnjih vtisih pa takole: »Letos sem spremljal Roka in kar dobro sva odtekla nekaj krogov, čeprav sem se na začetku malo lovil, sploh ono z levo in desno. Če daješ jasne informacije za usmerjanje, potem res ni nobenih težav. Med tekom sva se z Rokom dogovorila, da on teče po narejeni smučini, jaz pa po steptanem snegu tik ob njem.

Predvsem sem bil pozoren, da sem Roka opozoril, kadar je proga zavijala, še zlasti pa, ko je bil spust, da ga ne bi presenetilo. Ja, mislim, da sem danes spet malce bogatejši v sebi«.

Rok se je akcije letos udeležil prvič in je na srečanje prišel z družino, z ženo Saško in z dvema od treh hčera, Katjo in Lucijo. Pravi, da so izkoristili vse dane možnosti na snegu, žena in mlajša hči sta se sankali, večja se je prvič preizkusila v alpskem smučanju, sam pa kot pravi, je tekačil (pravilno: tek na smučeh). O svojih tekaških podvigih pa: »V srednji šoli sem kar precej tekačil. Nazadnje se je to zgodilo pred 15 leti, ko smo šli smučat z Društvom študentov invalidov. No, in danes, res je bilo fajn«. Rok je pohvalil še organizatorje dogodka, tako za samo izvedbo, pa tudi za možnost, da si si lahko sam izbral dejavnosti na snegu. Prav tako jima je dobro šlo z Emilom. Začetne spodrsaljaje sta hitro odpravila, poznalo pa se je tudi to, da Rok ni popoln začetnik na smučeh. Zato je povsem opravičeno zatrdil: »Če bi imel priložnost odteči še več krogov, bi zagotovo bil vedno hitrejši, pa še manjkrat bi padel«.

Okrog poldneva so se smučarji začeli počasi vračati v kočo, kjer jih je čakalo kosilo. Tudi pri razdeljevanju hrane ni šlo brez pomoči Lionsov. Ko je bila lakota potešena in mraz pregnan iz teles, je sledila še krajša slovesnost, na kateri so podelili priznanja slepim in slabovidnim udeležencem, smučarjem – spremljevalcem ter vodstvu Lions kluba Idrija. S tem pa je tudi prišel čas, da udeleženci Dneva na snegu za slepe in slabovidne pomahajo belim strminam v slovo. A ne brez obljube, da naslednje leto spet pridejo!

[Na vrh](#)

INVALIDSKO VARSTVO: Uskladitev mej dohodkov za letne socialne transferje za leto 2019

Avtor in sodelavec: *Brane But*

Lektoriranje: *avtor*

Pošlji komentar

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mag. Ksenija Klampfer je konec januarja izdala Odredbo o uskladitvi mej dohodkov za letne pravice za leto 2019. Meje dohodkov se tako uskladijo pri pravici do otroškega dodatka, do državne štipendije, do znižanega plačila vrtca ter pri pravici do subvencije malice za dijake.

S to odredbo se na podlagi 21. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) s 1. februarjem 2019 usklajujejo meje dohodkov pri posameznih pravicah, in sicer za 1,4 %.

To konkretno pomeni, da je na primer družina, ki trenutno prejema povprečni mesečni dohodek na osebo v višini 310 EUR, trenutno uvrščena v 3. dohodkovni razred, zaradi dviga mej dohodkov pa bo zdaj uvrščena v 2. dohodkovni razred in bo posledično lahko upravičena do VIŠJEGA otroškega dodatka.

Pri tem opozarjamo, da se navedeno upošteva šele ob vložitvi nove vloge za otroški dodatek ali morebitni spremembi med prejemanjem otroškega dodatka, ne pa že tudi med samo upravičenostjo do otroškega dodatka, saj dvig mej dohodkov ne predstavlja zakonsko določene spremembe, na podlagi katere se lahko izda nova odločba.

Vir: <http://www.mddsz.gov.si/>

[Na vrh](#)

DOBRO JE VEDETI: Bela palica od nahrbtnika do ceste

Avtor: *Ivan Kastelic*

Lektoriranje: *Albert Kolar*

Pošlji komentar

Slepota pomeni zame konec poti, začete v vrtcu, z dioptrijo minus 12. V osemletki sem moral iz prve klopi čisto k tabli, da preberem učiteljičin zapis s kredo. Pri rekreacijskem plavanju za študente me je (1973/74) kolegica pod vodo brnila v glavo, namenoma, strokovno in zlobno. Leva mrežnica se je prvič natrgala in zakrvavela. Prvi opomin: plavajoči strdki krvi v očesu. Po četrtem križu sem premalo resno dojel odločno opozorilo oftalmologinje, dr. Kusičeve, da bom slep najkasneje čez dvajset let, če se ne odpovem svojemu dotedanjemu načinu nezmernega nočno-dnevnega dela z računalnikom, ob petkih in svetkih. Vodenje in ustvarjanje tednika Naš glas je bilo pač garanje, kasnejše delo pedagoga v muzeju pa nič lažje. Žal je imela spoštovana imenovana zdravnica prav. Vmesna operacija katarakte in vstavev leč sta izboljšali moj vid, čudovito, a zelo začasno. Šef v muzeju se je požvižgal na navodilo v bolniški odpustnici, da ne smem obremenjevati skrajno ogroženih mrežnic: »Če hočeš olajšavo, prinesi potrdilo od invalidske!« Pripravljaj je disertacijo, svoje delo pa odrival meni. Nisem imel stvarne možnosti umakniti se iz opisane tlake. Družino je bilo treba preživeti ...

Nezmerno samomrcvarjenje se mi je maščevalo tudi v muzeju. Preveč neodložljivega dela, dan in noč, skozi ves poletni festival, nervoza, množice obiskovalcev in prireditve ... Višnja na smetani: podroben pregled bi bil moral dati nujno stvarno poročilo o stanju moje mrežnice, pa ga ni. Zamujeno reševanje z operacijo, vitrektomijo, ni obrodilo sadov. Ostal sem brez vida in z belo palico.

Iveri. Spodaj sem zato ubesedil pripetljaje in dogodivščine slepca, začetnika, v svetu videčih. Odbral in strnil sem jih za zabavo in v opozorilo.

Slaboviden vodnik v novem okolju. Tudi po menjavi službe v redakciji za tisto, biti kustos v muzeju, je siva mrena kar napredovala. Sprva najpogosteje nisem videl, na hodnik odprtih, centimeter debelih steklenih vrat, kakovosti »grahovo zrno«. Vsakič sem boleče in bobneče treščil vanje. Belo palico sem dolgo tiščal v nahrbtniku. Izkušnje so končno izsilile njeno »posvojitev«. Skupine obiskovalcev sem sprejemal v grajski kapelici. Po uvodu je prišla palica iz zadnjega hlačnega žepa. Raztegnil sem jo in jo ceremonialno utrdil med klikanjem njenih členov. Presenetil sem ljudi s svojo slepoto in jih opozoril na možnost, da se bom v kateri izmed muzejskih zbirk ob pripovedi večkrat zasukal ter tako izgubil občutek za smer pohoda: »Če to opazite, me kar opozorite, prosim.« Vodeč skupino ogledujočih sva s palico tipala smer izmenično, po robu tekača in po parketu. Mlajši šolarji, še razgreti od pravkaršnje učne ure, so kar tekmovali, kdo bo skrbneje pazil name. Imenitna naloga! Izmed odraslih me je pogosto obzirno usmerila neznana, a odločna, prijazna roka ...

Palica ne spozna obraza. Dolgo sem se vsepovsod gibal kar po spominu, s palico v nahrbtniku in z raziskovalsko nervozico, kakšnim padcem, zelo bolečim trkom ali drugačno nerodnostjo, ... Pri srečanjih sem vsakomur odzdravil, ne da bi razpoznal obraz. Celo ob uspelem prihodu do zelene prodajalne, brez palice ali, kasneje, z njeno pomočjo, nisem nujno zlahka našel vhodnih vrat. So pa prodajalke prišle ven pome.

Palica pomaga ali označi slepega in videčega. Podjetniku, znancu sem svojčas dal nekaj muzealskih nasvetov za uresničitev njegovih zamisli. Čez mesece je pločnik pretresel njegov gromki pozdrav. Moj dober dan je spremljalo, takrat že neogibno: »Oprostite, kdo pa ste!« Medvedje je zarentačil name, češ, da ga zdaj pa ne poznam, ha!?! Srečanje sva naključno obnovila v času, ko se je gospod očitno otepal težav iz »lastne produkcije«. Palica kakršnekoli barve tu ne bi zalegla.

Nepogrešljiva palica v ponorelem prometu. Po zelo obremenjeni prometnici skozi našo vas sem se bil privadil uporabi signalne bele lučke, hoje po neprijaznem, 30 cm ozkem pločniku in izogibanju tri metre globokemu padcu mimo mostu, v potok pod cesto.

Na nos in kolena. Deževno, temačno jutro je poskrbelo za dramo. Zadnji del pločnika proti avtobusni utici je bil normalno širok, a nerazpoznavno nepregleden v temi. Varnostno ograjo so krajani razkošno ovesili z obiljem razbohotenega, premočenega cvetja ..., dober meter stran je skoraj čez noč pognal drog javne razsvetljave. Med poskusom obiti vse ovire je noga stopila mimo pločnika v prazno... Treščil sem na cestišče pred avto. Dobro, da je voznik zadnji trenutek previdno zaustavil. Hojo sem nadaljeval moker, umazan, odrt, pretresen, potolčen in iščoč varno pot s konico svoje kljub dežju zaprte marele.

Nova služba, iskanje. V novo službo sem potoval z avtobusom. Avtobusarji so prijazno in pozorno skrbeli zame, potnika z belo palico. Pobrli so me tudi s pločnika, če je kazalo. Pot od doma do postajališča na vasi, po Brežicah od gimnazije do gradu in popoldne obratno, sem obvladal še za silo videč. Med obnovo Ceste prvih borcev smo vsi hodili kar po vseprek razkopanem gradbišču. Palico sem takrat prvič napredoval v raziskovalno tipalo za vse, kar slepca lahko doleti na razriti in z nezavarovanimi brvmi opremljeni pešpoti. Za sproti sem ugibal o ogroženosti in o tveganju pri vsakem naslednjem koraku.

Zgovorna, kličanje in tišina palice. V nuji sem nekoč prepustil palici, da me pripelje po naši lokalni cesti od doma do prometne norišnice skozi vas. Zaupal sem zvenčanju njene rolke. Izmenično je tapkala po robu asfalta in po pesku bankine ob njem. Sporočala mi je, da hodim proti glavni prometnici in se držim smeri. V nekem trenutku pa je »zahlipal asfaltov klik po cesti«. Nisem našel asfalta in prikradla se je negotovost. Koraki so najavili bližanje sosede, gimnazijke in humanitarne aktivistke. Odzdravila je skopo in nezainteresirano odkorakala mimo. Na srečo so takrat prišli iz bližnje sosednje hiše njeni prebivalci. Gospa je kljub mraku naslutila, da nekaj ni v redu in zaklicala svoji družini, že stlačeni v avto, naj počakajo. Spoznal sem glas sosede Irene. Potrdil mi je, da sem na pravi poti... Med popoldanskim vračanjem iz

Brežic sem razbral vzrok jutranje zadrege. Na našo lokalno asfaltno cesto se občasno vključuje tudi promet iz bližnjega grabna. Eden traktoristov je prav nemarno pustil za seboj obilno in mastno sled blata.

Palica in samozavest. V muzeju sem pripravil prikaz meščanskega načina življenja, s plesalci tanga, pojedino, skoraj obvezno v devetnajstem stoletju. Dogajanje se je iztekalo na dvorišču brežiškega gradu. Tam je obračal ročko za glasbo gostujoči lajnar. Gostinci še niso zaključili, obiskovalci tudi ne. Moral sem h glasbeniku ob vodnjaku, na dogovor o podrobnostih. Negotovost ob misli na ušvih 30 metrov hoje do gosta in tamkajšnje možne ovire me je vznemirila. Samozavest je osvežila palica iz zadnjega žepa. Pisofkejk!

Pločniki, slika družbe in časa. Že od začetka sem si izbral brežiški pločnik na strani ulice, kjer se mi je zdel manj zapleten. Bil je le videz. Tudi ta, dozdevno preprostejša stran je bila enako, življenjsko nametana podoba družbe in časa, polna betonskih korit za cvetje, gostinskih vrtov, A-panojev sredi pločnika, jutranje na hitro odloženih praznih smetarskih kant, prodajno razstavnih pultov pred vrati prodajaln, stojal za kolesa, prometnih znakov, deponiranega gradbenega materiala, s kakim gradbenim odrom in temačnim tunelom za pešce v pritličju. Med vsem tem so, ob mrakobnih jesenskih in zimskih jutrih brzeli sprehajalci kosmatincev ali kolovratili še nezbrano dremajoči pešci in kak kolesar brez luči. Neko jutro sem trčil ob kovinsko kanto za smeti in padla je s pločnika med dva, parkirana avtomobila. Ob misli, češ, kdo da bi moral plačati nastalo škodo na avtu, ki bi ga zadela kanta, sem se zresnil.

Avto kot svetinja. Vid je bil že zelo meglen, jaz pa sem vseeno vztrajal pri samostojni hoji brez palice po brežiških ulicah. Od gradu do prehoda za pešce na križišču je vodil pločnik, razdeljen na asfaltni del za pešce in na zatravljenega, s senco košatih dreves. Dela pločnika je ločeval bel, kamniti vstavek. Tega sem zaznal in se ga držal, dokler ga ni prekinila zebra. Tam sem praviloma prečkal cesto in prišel do postajališča za avtobus. Nekega dne pa je bilo konec zavezništva z belo linijo. Pot mi je presekala boleč udarec v kolena. Padec je prestregla pločevina pokrova na nepravilno parkiranem avtu. Butnil sem v okrasno letev. Moji dlani sta v padcu plosknili po pločevini, vame pa je izbruhnil bes očitnega lastnika in vzroka moje bolečine. Vreščal je, da se po avtih ne tolče, da ... Skušal sem mu dopovedati, kako sem se ob trku poškodoval, da me boli, da ne vidim, da ni bilo nalašč, da je avto parkiran tam, kjer ne bi smel biti ... Kar drl se je in lajnal, da je parkiranje na dovozu, čisto pravilno, zato sem potegnil iz žepa mobilni telefon in ponudil, da pokličem patroljo s številke 113. Tega ni želel. Kar nadaljeval je in ... No ja, dodal je še nasvet: če ne vidim, da naj si kupim očala. Zato sem mu obrnil hrbet. Čez ramo sem navrgel, kako bom jaz mogoče še nekoč kaj videl, sam pa bo ostal, kot je sedaj. Revsknil je za menoj, a ne opravičila. Dobro leto kasneje sem pomotoma zašel v neznano prodajalno in takoj prestregel nepozabni glas. Bil je seveda lanski znanec. En sam med in mleko... nisem mu mogel dopovedati, da poznam pot in da, hvala lepa za izjemno prijaznost, ampak pomoč ni potrebna. Skoraj odvedel me je k sosedam, v papirnico. Kdove, če bi me tudi sredi Brežic spravil do Bavarca, na avtobus št. 6 (Bežigrad), (14, Rožna dolina), ali čeprav bi bil namenjen z dvojko v Zeleno jamo!

Strašilo. Pri obsežnem, še sanjajočem gostinskem vrtu sem neko deževno jutro najprej zatipal zelenico, v višini pasu. Teman madež je v poltemi nakazoval, da na drugem koncu prehoda med jutranje zapuščenim vrtom in fasado bližnje stavbe čaka še, verjetno ženska postava. Prepustil sem ji prednost. Trmasto, vzajemno čakanje v dežju pa mi je počasi presedlo. Zataval sem v prehod. Postava se je malce prestopila od moje linije korakanja in molče kar čemela, nekako zakrčena v dve gubi. Tudi na Dobro jutro in hvala ni bilo odziva. Zato me je popadlo, da bi, mimogrede, po tiho malce zarenčal ali vsaj zakikirikal. Vseeno nisem hotel biti strašilo do konca ...

Slepec, kavalir in rondo. Ženi sem telefoniral, da je dan lep in prišel da ji bom nasproti pred gimnazijo. Namesto na tamkajšnje parkirišče sem pomotoma zašel v ulico, 50 metrov proč. Glasba pri vhodnih vratih mi je povedala, da stopam mimo trgovine z elektroniko in elektromateriali. Pločnik ob mehanični delavnici sosednjega salona avtomobilov se je zazdel pravšnji za čakanje. Sklenil sem obstati kar tam. Žena da se bo vsekakor slej ali prej pripeljala mimo ali pa me bo že od daleč poklicala. Nenadna kratka ploha in ozloglašeni brežiški veter z ORLICE sta ohladila ozračje. Zazeblo me je. Kot nekdanji novinar sem se na terenu naučil ukrepati. Segel sem po nahrbtniku, odprl zadrgo, pograbil anorak, vtaknil levico v rokav, pa pod naramnico, nato še desnico v desni rokav, pa drugo naramnico in tras! Pest je, v zamahu oblačenja, silovito TREŠČILA ključnici neverjetno trdnega telesa tik pod vratom. Pred menoj je obstal ne visok, a vsekakor čvrst možakar. Oba sva bila skrajno presenečena. Opravičil sem se in skušal pojasniti zadrego, a dečko je ostal miren, sprejel pojasnilo in poslovala sva se. Čez kratek čas se je oglasil ob meni, iz avta, zapuščajoč servis. Skozi odprto okno sem slišal njegov radio in tudi odločen stavek: »Jaz bi se moral opravičiti vam. Nisem opazil bele palice. Moral bi vas obiti v večjem loku ... Prijazno sva se razšla. Tretji dan sem skušal prečkati enega brežiških krožišč in pri tem ne zariti po njem kakor merjasec v blato. Nisem ga še poznal, vem pa, da so krožišča slepemu nepregledna, nevarna past. Nenadoma mi je za hrbtom zatrobilo. Nekdo je pustil teči motor in ni zaloputnil vrat. Med približevanjem mi je dopovedoval navodilo, kod naj grem, da bo varneje... spoznal sem glas novega znanca izpred treh dni. Trobil pa je tip v avtu za njim, ker je hotel prosto pot zase.

Palica doma. Dosedanja zmerna uporaba bele palice v domačem okolju bi mi, skozi vsa pretekla leta privarčevala več kot polovico trkov, padcev, poškodb, porušenih ovir, zaradi »srečanj« z vsem, kar lahko predstavlja oviro ali nevarnost v povprečnem domu. Sem sodijo podboji, stoli, le na pol zaprta vrata, omare ali okenska krila, predali, vrata pomivalca... Palica, dolga 145 cm, redno tapka pred menoj po svetu. Pomaga mi iskati pot in zagotavlja stabilno ravnovesje. Če že, potem za po hiši občasno vseeno raje vzamem v roke tisto metrsko. Je kakor nalašč: praktična, uporabna in diskretna. To pomeni, da ob trenutni neuporabi ni v napoto. priročna je za iskanje prehodov, nevarnih ovir, tiplje za rečmi, ki ti padejo na tla in odkrije vse, kar človek lahko pogreši ali izgubi v »varnosti« svojega doma. Žal je lahko tudi ovira. Ne moreš vsakič brzeti od kuhinje do kleti ali v nadstropni prostor in nazaj s palico v eni roki in s polnim naročjem nabranih živil za načrtovano kosilo v drugi, hkrati pa si zagotavljati stabilnost ter »delegirati« izvidniško palico okrog sebe za varnim korakom. Moje neravnotežje terja eno roko za oprijemanje česarkoli. Ko sem brez palice, previdno tipam z rokama in s stopali, iščoč opore ali ovire. Nabiram zalogo bušk, potpludb, kakšen zvin, odrgnino ali udarec ... Razmišljam o mini palici, ki bo, namesto prstov, nakazala obod razbeljene posode na štedilniku. Ročaj kahalnice?

Adijo penina. Naš glas, tednik za Posavje in okolico sem skušal zbližati z bralci in povečati število naročnikov. Poslance iz vseh občinskih svetov v posavski regiji smo povabili na turnirje futsala (dvoranskega nogometa). Odziv je bil sijajen. Vsi povabljeni župani in poslanci so radi sodelovali, kot gostitelji ali kot športniki. Postali smo že vsakoletna tradicija. Kot pobudnika, soorganizatorja ter vodje časopisove športne ekipe, me je bilo vsepovsod dovolj. Zlahka bi bil preprečil bedarijo in škodo, če bi me pravočasno opozorili katera sodelavk iz uredništva ali bela palica. Prost vikend pač. Pridrvel sem v prostor s pripravljeno pogostitvijo, jedačo in pijačo, kakor poskakujoči pralni stroj na obratih za centrifugiranje. Najprej sem zadel mizico s penino in povzročil, da se je postopoma prevrnila, izpraznila, na koncu procesa prevračanja pa še raztreščila ob tla usodna večina, kakšnih 60 natočenih meric vrhunske penine, skupaj z elegantnimi steklenimi pečlji. Pri odskoku sem zadel tudi ono drugo mizo, z mirnimi vini. Eden udeležencev turnirja je zatulil: »Pa dajte no že tegale priklenite k radiatorju ...« Sevnški župan, gostitelj, mi ni omenil dogodka nikoli. TUDI BREZ TEGA JE POSTAL NEPOZABEN - dogodek!

[Na vrh](#)

PAMETNI TELEFONI: Predstavitev večfunkcijskih aplikacij za slepe in slabovidne

Avtor in sodelavec: *Safet Baltić*

Lektoriranje: *Albert Kolar*

Pošlji komentar

V minulem času so se na področju aplikacij za vsakodnevno pomoč slepim in slabovidnim razvile takoimenovane večfunkcijske aplikacije. Le te nam omogočajo marsikatero možnost na enem mestu, kot je prepoznavanje predmetov in črtnih kod s pomočjo kamere, prepoznavanje teksta in sicer tako tiskanega, kot tudi ročno pisanega besedila in še veliko več.

Envision AI

Envision AI je ena izmed večfunkcijskih aplikacij, ki so slepim in slabovidnim v vsakodnevno pomoč tako pri delu kot tudi pri ostalih opravilih. Na enem mestu nam aplikacija omogoča prepoznavo besedila, barv, predmetov in ne nazadnje tudi izdelkov s pomočjo skeniranja črtnih kod.

Ko odpremo aplikacijo, se nam na dnu zaslona prikažejo zavihki, in sicer:

1. Text (besedilo), če označimo ta zavihek, se nam na zaslonu prikažejo možnosti obdelave besedila, kot so:
 - Magnifier (povečava) in če označimo to možnost, lahko povečujemo razne stvari od besedila do predmetov s pomočjo kamere, kar je koristno za slabovidne,
 - Start reading instantly (prični s takojšnjim branjem), če označimo to možnost, aplikacija prične z branjem časopisa, ali pa natisnjene besedila, ki se nahajajo pod kamero v realnem času,
 - Read handwritten text (preberi ročno napisano besedilo), ko dvokliknemo to možnost, naprava naredi posnetek besedila in nam po obdelavi prebere ročno napisano besedilo,
 - Read document (preberi dokument), ko dvokliknemo to možnost, nas aplikacija s pomočjo govora usmerja, tako da zajamemo s kamero celoten dokument in za tem samostojno naredi posnetek, ki nam ga po obdelavi prebere in nam ponudi možnosti za oblikovanje in izvoz teksta, tako pošiljanje s pomočjo sporočil ali e-pošte, kot druge načine shranjevanja besedila.
2. General (splošno), ko označimo ta zavihek, pa nam aplikacija na zaslonu ponudi naslednje možnosti:
 - Describe scene (opiši predmete na sliki), če kliknemo na to možnost, aplikacija naredi posnetek in po obdelavi slike nam pove, kateri predmeti se nahajajo na njej,
 - Detect colors (prepoznaj barve), ko označimo to možnost, prične aplikacija z prepoznavanjem barv v realnem času in nam sporoča barve, vse dokler ne odznačimo te možnosti,

- Scan barcode (skeniranje črtne kode), ko označimo to možnost, prične aplikacija skenirati s pomočjo kamere in nas z zvočnimi signali usmerja do črtne kode in ko jo zazna, nam pove, kateri izdelek smo skenirali.
3. Scan and find (skeniraj in najdi), ko označimo tretji zavihek, se nam na zaslonu ponudijo možnosti:
 - Recognize custom objects (prepoznavaj običajne predmete), ko dvokliknemo to možnost, prične aplikacija prepoznavati v realnem času tradicionalne predmete in nam jih govorno sporoča,
 - Recognize common objects (prepoznavaj navadne predmete), s to možnostjo pa v realnem času prepozna običajne predmete in nam jih sporoča,
 - Teach Envision (nauči aplikacijo), ko pa dvokliknemo to možnost, nam aplikacija ponudi tri možnosti, in sicer Teach a face (nauči se obraza), teach an object (nauči se predmeta) in open library (odpri shranjene slike).
 4. Help (pomoč), pod zadnjim zavihkom pa nam aplikacija ponudi pomoč za delo z njo, ter nastavitve aplikacije, kjer si nastavimo tako govorno sintezo kot hitrost le-te in nenazadnje si lahko nastavimo tudi, ali nam aplikacija prepozna 30 standardnih barv ali pa kar 900 le-teh.

Ko si naložimo aplikacijo na našo napravo, jo lahko uporabljamo 14 dni v polnem obsegu, zatem pa je aplikacija plačljiva. Imate tri možnosti, in sicer mesečno naročnino v višini 4,99 €, letno v višini 41,99 € in doživljenjsko licenco v višini 229,99 €. Po 14-dnevnem testiranju lahko rečem, da me je aplikacija zadovoljila glede prepoznavanja besedila, tako tiskanega (ker prepozna tudi šumnike) kot ročno napisanega. Dobro prepozna tudi predmete na sliki, težave ima s prepoznavanjem predmetov v realnem času in ne nazadnje je težavno tudi delo z možnostjo prepoznave črtnih kod. Vendar pa so takšne aplikacije v nenehnem razvoju in bodo s tem vedno bolj izpopolnjene.

Seeing AI

Seeing AI je tudi večfunkcijska aplikacija podjetja Microsoft. Aplikacijo si lahko prenesete iz aplikacije App store in je brezplačna. Kot prej opisana večfunkcijska aplikacija Envision AI, tudi Seeing AI prepozna zgoraj navedene možnosti, poleg tega pa nam ponuja še prepoznavo bankovcev in tudi jakosti svetlobe. Ko odpremo aplikacijo, se nam na zaslonu prikažejo naslednji predmeti:

1. Menu (meni), če dvokliknemo to možnost, nam aplikacija ponudi naslednje možnosti:
 - Browse photos (prebrskaj po slikah), v tej možnosti nam aplikacija prikaže shranjene slike na naši napravi z opisom le-teh,
 - Face recognition (prepoznavanje obraza), v tej možnosti naredimo 3 slike osebe in jo shranimo z imenom slikane osebe, s čimer dosežemo, da aplikacija prepozna osebo na sliki in nam jo poimenuje,
 - Help (pomoč), tukaj si lahko preberemo vse glede dela z aplikacijo,
 - Feedback (povratni odgovor), če kliknemo to možnost, lahko pošljemo podjetju Microsoft tako pohvale kot tudi pobude glede aplikacije,

- Settings (nastavitve), kjer si nastavimo, katero denarno enoto naj aplikacija prepozna in tudi nastavitve govorne sinteze aplikacije,
- About (o aplikaciji), kjer nam pokaže verzijo aplikacije in podobno.
- 2. Quick help (hitra pomoč), če kliknemo to možnost, nam aplikacija ponudi pomoč glede uporabe posamične funkcije, ki jo imamo označeno pod točko 4.
- 3. Pause announcements (trenutno ustavi govorna obvestila), če označimo to možnost, se ustavi govorna sinteza same aplikacije, ne pa tudi bralnik zaslona, dokler ne odznačimo te možnosti.
- 4. Channel (kanal), tukaj pa izbiramo, katero funkcijo želimo, da nam jo aplikacija izvaja. Med funkcijami se pomikamo tako, da uporabimo tako imenovano flikanje po zaslonu od dol proti gor. Tako se nam prikažejo funkcije po naslednjem vrstnem redu:
 - Short text (kratko besedilo), zelo uporabna možnost, če si želimo prebrati v realnem času tako časopis kot natisnjeno besedilo, ali pa navodila in cene izdelkov v trgovini in podobno,
 - Document (dokument), s to funkcijo preskeniramo celoten dokument s pomočjo govorne sinteze, ki nas usmerja, tako da zajamemo celoten obseg dokumenta. Tukaj imamo dve možnosti skeniranja, in sicer s pomočjo samodejnega usmerjanja in tudi ročno, nakar aplikacija sama ali pa uporabnik ročno naredi posnetek dokumenta, ki nam ga nato govorec aplikacije prebere. Zatem nam aplikacija ponudi tudi možnost tako oblikovanja besedila kot tudi posredovanje le-tega s pomočjo sporočila ali e-pošte in vsekakor lahko besedilo tudi shranimo,
 - Product (izdelek), s to možnostjo skeniramo črtne kode na izdelkih in nam nato aplikacija pove, kateri izdelek je pred nami,
 - Person (oseba), tukaj aplikacija prepozna osebo, seveda če smo prej shranili ime osebe pod možnostjo prepoznave osebe,
 - Currency (valuta), tukaj postavimo bankovec pod kamero in nam ga aplikacija odčita,
 - Scene preview (predogled scene), s to funkcijo naredimo posnetek česar koli si želimo in nam po obdelavi aplikacija pove, kaj se nahaja na posnetku,
 - Color Preview (predogled barv), tukaj nam sproti prepoznavo barve,
 - Handwriting preview (predogled rokopisa), tukaj naredimo posnetek ročno napisanega besedila, ki nam ga aplikacija po obdelavi prebere in nam tudi ponudi posredovanje ali pa shranjevanje posnetka,
 - Light (luč), tukaj pa nas aplikacija s pomočjo zvoka opozarja na izvor svetlobe.

Z aplikacijo sem zelo zadovoljen, kajti prepozna tudi šumnike in je tudi dokaj natančna glede prepoznave barv in ostalih možnosti, ki nam jih ponuja. Vsem svetujem, da si naložite opisani aplikaciji in da ju tudi sami preizkusite in presodite o njihovi uporabnosti.

Na vrh

NAMIGI IN NASVETI: Tri uporabne slovenske aplikacije, Google+ bo kmalu ukinjen

Avtor in sodelavec: *Brane But*

Lektoriranje: *avtor*

Pošlji komentar

121. Tri uporabne slovenske aplikacije

Gre za aplikacije na android napravah. So slovenskega porekla, so brezplačne in enostavne za uporabo. Vse tri delujejo na enakem principu, kot neke vrste iskalniki, vendar vsaka od aplikacij "išče" druge stvari. Te aplikacije so: Hiše Slovenije, Biseri Slovenije in Paragrafi.

Aplikacija Hiše Slovenije

Aplikacija omogoča bliskovito iskanje med vsemi hišnimi naslovi Slovenije (več kot 500.000 naslovov). Poleg geografskih koordinat dobimo za posamezno hišo še poštno številko in GURS-ovo šifro vsake hišne številke. Na najden naslov se lahko navigiramo s pomočjo spletne aplikacije Google Maps. V vgrajeno beležko lahko dodamo poleg koordinat še besedilni in slikovni opis. Vir podatkov, iz katerega aplikacija črpa podatke je "Register prostorskih enot" Geodetske uprave Republike Slovenije.

Aplikacija potrebuje za delovanje zmogljivejšo strojno opremo. Na šibkejših napravah je ne bo mogoče niti namestiti. Vsak zagon aplikacije terja nekaj potrpežljivosti, dokler se vse hišne številke ne naložijo.

Aplikacija je dostopna v Google Play trgovini na povezavi:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mosisart.SLOnXY>

Aplikacija Biseri Slovenije

Aplikacija omogoča bliskovito iskanje po seznamu naravnih znamenitosti po imenu, opisu zvrsti, najbližjem naslovu in občini nahajališča. Na najdeno lokacijo se lahko navigiramo s pomočjo spletne aplikacije Google Maps. Tudi pri tej aplikaciji je priložena še beležka, kamor lahko dodamo poleg koordinat še svoj besedilni in slikovni opis. Aplikacija za iskanje naslovov ne potrebuje povezave na splet. Ta je potrebna le pri navigaciji.

Aplikacija je dostopna v Google Play trgovini na povezavi:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mosisart.SLObi>

Aplikacija Paragraf

Aplikacija omogoča, da lahko hitro najdemo iskani člen oz. njegov odstavek v izbranem zakonu. Spomniti se moramo le nekaj besed znotraj nekega člena oz. odstavka. Seveda lahko iščemo tudi neposredno z navajanjem številke členov in odstavkov. Aplikacija zaenkrat vsebuje dva zakona: Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in Zakon o popravi krivic (ZPKri).

Aplikacija je dostopna v Google Play trgovini na povezavi:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mosisart.paragraf>

Vir: <https://www.racunalniske-novice.com/>

122. Google+ bo kmalu ukinjen

Uporabniški računi družbenega omrežja Google+ bodo dokončno izbrisani 2. aprila letos. Podjetje Google bo izbrisalo vse uporabniške račune fizičnih oseb, vključno s fotografijami in video vsebinami, ki so shranjeni v arhivu albumov in na straneh v okviru storitve Google+.

Varnostna ranljivost družbenega omrežja Google+ je postala prevelika, saj jo je skupno zlorabljal več kot 440 aplikacij, pri tem pa so bila izpostavljena osebna imena, elektronski naslovi, datumi rojstva, spol, profilne fotografije, kraji bivanja, zaposlitve, zakonski stan in drugi podatki. Konec lanskega decembra, so bili v nevarnosti osebni podatki kar 50,5 milijona oseb.

Zaradi masovne kraje podatkov uporabnikov in zaradi nepriljubljenosti družbenega omrežja Google+, so se pri podjetju Google odločili, da ga enostavno ukinejo. 90 odstotkov uporabnikov družbeno omrežje Google+ namreč uporablja manj kot pet sekund dnevno, kar podjetju Google seveda ne more biti v ponos.

Podjetje Google bo družbeno omrežje Google+ najprej ukinilo za običajne uporabnike, medtem ko bo poslovnim uporabnikom še vedno na voljo. Običajni uporabniki bodo brez družbenega omrežja računalniškega giganta ostali 2. aprila letos, kar pomeni, da bo podjetje Google izbrisalo vse uporabniške račune fizičnih oseb, vključno s fotografijami in video vsebinami, ki so shranjeni v arhivu albumov in na straneh v okviru storitve Google+. Zato priporočamo, da čim prej poskrbite za izdelavo varnostnih kopij teh datotek, sicer bodo za vedno izgubljene.

Ukinjeni bodo torej računi fizičnih oseb na družbenem omrežju Google+, ostale storitve podjetja Google (npr. g-mail) seveda ostanejo.

Vir: <https://www.racunalniske-novice.com/>

[Na vrh](#)

OGLASNA DESKA: Feelif kamera za slepe

Avtor: Miha Srebrnjak

Lektoriranje: Albert Kolar

Pošlji komentar

O Feelifu ste lahko obširneje brali že v prejšnji izdaji revije Rikoss. V tem prispevku osvetljujemo posebno in zadnje izdelano aplikacijo. Feelif kamera je aplikacija, namenjena za uporabo tako na tablici kot tudi na mobilnem telefonu Feelif. Slepim osebam omogoča, da posname fotografijo, podobno kot z vsako drugo kamero, Feelif pa potem fotografijo še dodatno izpopolni na način, da se jo lahko občuti tudi s prsti.

Na trgu že obstajajo aplikacije, ki opišejo fotografijo – Tap Tap See, Google Lens, Envision AI in podobne. Fotografije opišejo na enak način kot Feelif kamera, ko govorimo o zvočnem opisu (primer: človek, se smeji, morje...). Ko pa govorimo o čutenju fotografije, pa ostale aplikacije niso primerljive s Feelif.

Aplikacija je za uporabo zelo preprosta, saj na zaslonu ni treba iskati gumba za fotografiranje. Fotografija se naredi s pritiskom na tipke za glasnost, ko pa je posnetek narejen, se odpre pregledovalnik fotografij Feelif in fotografija se pokaže na zaslonu.

Z enim prstom se sprehajamo po zaslonu in poslušamo opis ter čutimo vibracije. Fotografijo lahko občutimo na dva načina. Prva možnost nam ponuja, da občutimo predmet kot celoto. Drug način pa nam omogoča, da občutimo robove določenega predmeta.

Pri občutenju svin je lahko vibracija močnejša ali šibkejša – na ta način ugotovimo, če je barva svetla ali temna. V nastavitvah si lahko tudi vklopimo možnost, da za posamezen objekt govorec poleg opisa pove barvo. Ta funkcija lahko koristi predvsem tistim, ki so vid izgubili kasneje in si še zdaj delajo predstavo okolice v barvah.

Posamezen objekt na fotografiji je mogoče tudi povečati in ga občutiti. Na primer, če gre za fotografijo, na kateri je skupina ljudi, nam aplikacija omogoča, da čez celoten zaslon povečamo eno osebo in jo občutimo. To velja tudi za ostale objekte – če je na sliki miza, računalnik, tipkovnica, z dotikom občutimo obliko, zvočni opis pa pove barve posameznega predmeta ter opiše, za katero stvar gre.

Fotografija se shrani na pomnilnik tablice ali telefona in si jo lahko prenesete na računalnik. Seveda pa bi tudi tej aplikaciji lahko dodali še nekaj funkcij. Ko poskušamo slikati osebo, na primer, bi govorec lahko usmerjal slepo osebo, kako naj usmeri napravo, da bo oseba v celoti na sliki.

Kakšen razvoj se nam obeta v prihodnosti?

O tem sem se pogovarjal tudi z ekipo v podjetju Feelif. Načrti za nadaljnji razvoj so veliki – od zaznavanja objektov v realnem času do aplikacij za neodvisno gibanje v okolju. Težko je napovedati, katera nova funkcionalnost bo razvita in kdaj, z gotovostjo pa lahko trdim, da gre trenutni razvoj tehnologije v pravo smer, saj nam svetovni trg ponuja ogromno rešitev za čim bolj samostojno življenje.

[Na vrh](#)

NOVIČKE: Skype 7 prenehal delovati, nizkocenovni telefoni še niso uporabni za slepe in slabovidne, kopirni stroji nadgrajeni z OCR tehnologijo, objavljeni rezultati svetovne ankete o avdio deskripciji, podpora za Windows 7 se izteka
Avtorja in sodelavca: Aleš Kuhar in Jožef Gregorc
Lektoriranje: Albert Kolar

Pošlji komentar

Skype 7 (Classic) poslan v večna lovišča?

Kot je razvidno iz poročil na spletu in odzivov uporabnikov, od začetka februarja različice Skypa 7 ni več mogoče uporabljati, temveč je treba presedlati na različico 8. Ta je medtem prejela kar nekaj popravkov, ki naslavlajo dostopnost za slepe in slabovidne.

Vir: <https://blogs.msdn.microsoft.com/accessibility/2018/10/31/new-skype-8-0-accessibility-improvements/>
<https://betanews.com/2019/02/01/skype-forced-upgrade/>

Telefoni še vedno niso čisto uporabni za ljudi z oviranostmi

Raziskovalci s tehniške univerze v Georgiji so izvedli raziskavo, v kateri so primerjali napredek v dostopnosti med mobilnimi napravami z letnico 2017 in 2015. Ugotovili so, da se dostopnost naprav izboljšuje, vendar pa je zaskrbljujoče, da dostopnost šepa pri nizkocenovnih napravah. To so izpostavili, ker imajo običajno ljudje z oviranostmi nižje prihodke in si ne morejo privoščiti naprav, ki se prodajajo v prosti prodaji pri operaterjih.

Vir: <http://www.accessibilitynewsinternational.com/phones-still-arent-quite-right-for-people-with-disabilities/>

Na univerzi v Knoxvilleu Tennessee nadgrajujejo kopirne stroje z zmožnostjo izdelave dokumentov, primernih tudi za slepe in slabovidne

Kot navaja sporočilo za javnost s te univerze, bodo na univerzi začeli uporabljati stroje, ki bodo izdelovali dokumente, prilagojene za slepe in slabovidne, z uporabo tehnologije OCR, kajti navadni kopirni stroji ustvarjajo PDF dokumente, ki jih je s pomožnimi tehnologijami nemogoče prebrati.

Vir: <https://news.utk.edu/2019/02/15/copy-machines-being-upgraded-for-accessibility/>

Znani rezultati prve svetovne ankete o uporabi zvočnih opisov (audio deskripcije)

Svetovna zveza slepih in Ameriški svet za slepe (ACB) sta objavila rezultate prve svetovne ankete o uporabi zvočnih opisov. Rezultati ankete potrjujejo pomembnost zvočnega opisovanja za slepe in slabovidne, saj jim pomembno približa kulturo in druge dogodke, ki jih je brez vizualnih informacij težko spremljati.

Vir: <http://www.acb.org/WBU-ACB-AD-survey-results>

Manj kot eno leto do konca podaljšane podpore za Windows 7

Tudi med slepimi in slabovidnimi je veliko takih, ki uporabljajo naprave, na katerih teče operacijski sistem Windows 7. Ti bodo morali počasi razmisliti o prehodu na novejši sistem, saj se z januarjem prihodnje leto podpora za navadne uporabnike izteka in tako ne bo več na voljo varnostnih in drugih pomembnih popravkov.

Vir: <https://www.monitor.si/novica/windows-7-se-poslavlja/189123/>

[Na vrh](#)

MEDNARODNE NOVIČKE: Konferenca na temo enakosti med spoloma, Ozaveščanje o Leberjevi dedni optični nevropatiji, Projekt AGEBU, EBU kampanja za izboljšanje politik za invalide, Zavezništvo za pomoč pri mobilnosti mladih, Poljska - globalno branje za vse, Marakeška pogodba

Avtor: Anja Uršič

Prevod in lektura: Jure Škerl

Pošlji komentar

Konferenca zveze EBU o enakosti spolov

Enakost spolov je temeljna sestavina trajnostnega razvoja in naših naporov, da uresničimo enakopravnost na področju človekovih pravic za vse.

Za organizacije slepih in slabovidnih je enakost spolov in opolnomočenje žensk izrednega pomena, saj se moški in ženske pri uveljavljanju polne participacije ter reprezentacije in dostopanju do delovnih mest soočajo z različnimi ovirami. Zato je skupna naloga vseh, da sprejemamo politike, načrte in ukrepe, ki bodo omogočili enakost, odpravili medseksijsko diskriminacijo na podlagi spola ter zagotovili enakopraven dostop do sredstev in osnovnih storitev, s končnim ciljem vzpostavitve vključevalne in na spol občutljive družbe.

Vprašanja, povezana s spolom, so pomembna tudi za Evropsko zvezo slepih, ki zato od 14. do 19. junija 2019 v Malmu na Švedskem, pripravlja Konferenco o enakosti spolov.

Vir: www.euroblind.org

Spletni seminar na temo ozaveščanja o bolezni LHON

Vanessa FERREIRA, Vodja predstavništva pacientov za Evropo pri podjetju Santhera Pharmaceuticals, je organizirala spletni seminar za ozaveščanje javnosti o Leberjevi hereditarni optični nevropatiji (LHON). Seminar je bil naslovljen "Združevanje naporov za podporo bolnikom z LHON in njihovim družinam" ter je bil izveden kot del aktivnosti Evropske zveze slepih za preprečevanje in zdravljenje slepote in slabovidnosti (2. člen, poglavje 1.4 v statutu zveze).

Leberjeva hereditarna optična nevropatija je huda mitohondrijska bolezen optičnih živcev, ki povzroči izgubo centralnega vida v obeh očesih. Ker gre za redko očesno bolezen, se tisti, ki jih prizadene, soočajo z drugačnimi težavami kot bolniki s pogostejšimi obolenji. Zlasti to velja za področja diagnosticiranja, povezovanja v

skupnost, ozaveščanja in podpore s strani vrstnikov. Majhno število bolnikov in njihova geografska razpršenost predstavljata precejšnji oviri za vsakodnevno življenje bolnikov z Leberjevo hereditarno optično nevropatijo in njihovih družinskih članov.

Krovne organizacije, kot so Evropska zveza slepih in njene članice po posameznih državah, lahko pomembno doprinesejo k utrjevanju sodelovanja med različnimi društvi in podpiranju bolnikov z LHON in njihovih družinskih članov.

Vir: www.euroblind.org

Projekt AGEBU

V okviru projekta AGEBU so v letu 2018 članice Evropske zveze slepih v Avstriji, Romuniji in na Hrvaškem izvedle šest fokusnih delavnic, v katerih je sodelovalo 25 slepih in slabovidnih starostnikov. Cilj delavnic je bil identificirati potrebe in zbrati ideje, povezane z implementacijo nacionalnih in mednarodnih projektov, ki jih koordinirajo zveza in njene članice.

Krovni cilj projekta je preprečevanje in premagovanje družbene izključenosti slepih in slabovidnih starostnikov ter ustvarjanje vseživljenjskih priložnosti za učenje, v katerih lahko starostniki aktivno sodelujejo kot učitelji in kot prejemniki znanja. Seminarji za starostnike bodo zasnovani in izvedeni po posameznih partnerskih državah in bodo trajali eno leto. Sodelujoči starostniki z okvarami vida se bodo lahko učili sami ali s pomočjo zunanjih strokovnjakov. Na koncu projekta bodo pripravili skupno poročilo o izvedbi seminarjev in tako pridobljeno znanje delili s širšo evropsko javnostjo.

Vir: www.euroblind.org

Evropska zveza slepih se zavzema za boljše pristope k varovanju oseb s hendikepom

Pariz, 20. februar 2019: Izjava pred evropskimi parlamentarnimi volitvami

V izjavi ob svetovnem dnevu socialne pravičnosti Evropska zveza slepih politične voditelje poziva, da v kampanji pred evropskimi volitvami naslovijo deset vprašanj, ki so ključna za 30 milijonov slepih in slabovidnih oseb po Evropi.

"Evropska unija je številne članice že spodbudila k premikom v pravo smer, a vseeno lahko in mora vložiti še več naporov, da bi se Konvencija ZN o pravicah hendikepiranih oseb uveljavila v celoti," je izjavil Wolfgang Angermann, predsednik Evropske zveze slepih. "V sodelovanju z našimi nacionalnimi članicami bomo politične stranke v EU in po posameznih državah obvestili o naših zahtevah in tako zagotovili, da se bodo uvrstile na dnevni red tako predvolilnih kampanj kot političnih diskusij v prihajajočem mandatu evropskega parlamenta."

Evropska zveza slepih politične stranke poziva, naj bodo tokratne volitve vzoren primer dostopnosti glasovanja za vse.

Druga pomembna vprašanja, ki jih zveza naslavlja v svoji izjavi, so boj proti diskriminaciji, dostopnost, mobilnost in kultura. Poudarjena je tudi pomembnost uporabnih statističnih podatkov na ravni EU in sodelovanje evropskih poslancev v parlamentarni medskupini za osebe s hendikepom za sprejemanje informiranih političnih odločitev. Obenem želi zveza tudi pozvati slepe in slabovidne državljane Evropske unije, naj med kampanjo in po njej od političnih strank in evropskih poslancev zahtevajo izpolnjevanje predvolilnih obljub.

Evropske volitve morajo vzpostaviti nove standarde dostopnega glasovanja, tj. dostopnost samih postopkov oddaje glasu in informacij v zvezi z volitvami (predvolilna gradiva, razprave, programi strank in njihove spletne strani), pa tudi dostopnost dovolilnih postopkov (npr. postopki pritožbe) in enakost pri uveljavljanju pravice do kandidiranja.

Evropska zveza slepih poziva vse politične stranke, naj si v letošnjem letu zastavijo ta cilj, bodoči Evropski parlament pa, naj v svojem mandatu sprejme resolucijo, ki bo zagotovila polno dostopnost evropskih volitev leta 2024.

Celotno besedilo izjave Evropske zveze slepih je dostopno v dokumentu pdf na povezavi: <https://euroblind.us17.list-manage.com/track/click?u=62d697c14fca54ea17e942ba4&id=4500d80d15&e=cc1db8de76>

Vir: www.euroblind.org

Zavezništvo za mobilnost mladih

Zamisel o vzpostavitvi zavezništva za povečevanje mobilnosti študentov s hendikepom v okviru programa ERASMUS+ se je začela uresničevati leta 2017 na sestanku v Evropskem parlamentu ob evropskem dnevu oseb s hendikepom, na katerem so se zainteresirani deležniki sporazumeli, da jo je treba končno uresničiti tudi v praksi.

Omenjeno zavezništvo združuje raznolike partnerje: zveze in ustanove za mlade in študente, visokošolske inštitucije ter invalidske organizacije. Evropska zveza slepih (EBU) ter Italijansko združenje slepih in slabovidnih (UICI) sta se zavezništvu pridružili v skupnem delovanju, delovanje Evropske zveze slepih na področju izobraževanja pa je bilo med partnerji ocenjeno kot vzor dobrih praks.

S podporo Evropske študentske zveze, Flamske nacionalne agencije in evropskih poslancev Damiana Zoffolija in Luigija Morgana je Zavezništvo za vključujočo mobilnost (IMA) v manj kot letu dni izpolnilo številne cilje: izdelali smo "orodjarno", ki združuje obstoječe vire in raziskovalne članke o vključevanju hendikepiranih študentov in mladih v program Erasmus+, pripravili osnutek medsektorskih priporočil za področji visokega šolstva in mladih, s katerimi bo program Erasmus+ v prihodnje bolj vključujoč, in, najpomembneje, vzpostavili dolgoročno zavezništvo, ki bo v prihodnosti skrbelo za skupen cilj vključujoče mobilnosti mladih na različnih področjih.

Predstavnica Evropske zveze slepih ter Italijanske zveze slepih in slabovidnih Francesca Sbianchi se je 22. januarja 2019 udeležila sestanka v Evropskem parlamentu, na katerem so bila uradno predstavljena priporočila zavezništva za izpolnitev cilja resnično vključujočega programa Erasmus+, člani parlamenta, predstavniki Evropske komisije in drugi deležniki pa so podpisali deklaracijo o zavezništvu za vključujočo mobilnost.

Vir: www.euroblind.org

Poljska – globalno branje za vse

Pravljice so del naše kulturne dediščine, ki se že dolga stoletja predaja iz generacije v generacijo. Na nek način nas vse družijo zgodbe, ob katerih smo odraščali. Pred kratkim je izšla zanimiva zbirka kratkih pravljic, v katerih so zapisovalci zgodb iz vsega sveta zbrali in osvetlili družbene komponente, ki tvorijo današnji svet in so povezane tudi s prihodnjimi globalnimi izzivi. Zgodbe se navezujejo na posamezne cilje trajnostnega razvoja in spodbujajo bralce, strokovnjake in javne osebnosti k interaktivnim spletnim razpravam. Zbirka želi tradicionalne pravljice povezati v eno samo pripovedno nit in jih osvetliti v luči današnjih razmer, pri čemer so pravljice nabrane iz različnih delov sveta, v vsako pa so vpleteni elementi, ki jih najdemo tudi v drugih pravljicah. Tako so se predvidljive zgodbe, ki jih poznamo vsi, prelevile v opise sodobnega življenja in njegovih izzivov. Kar je nastalo, je vznemirljiva in sveža pripoved o stanju današnjega sveta in izzivih globalizacije.

Organizacija Bridge Foundation je na Poljskem pripravila predstavitev zbirke, ki nosi naslov Fairy Tales for a Fairer World (slov. Pravljice za bolj pravljichen svet). Dogodek je podprla tudi Poljska zveza slepih in priskočila na pomoč pri izdelavi poljskega prevoda. Predstavitev je spremljalo najširše občinstvo, svojo podporo pa so izrazili tudi mladi in vidne osebnosti s področij podjetništva, visokega šolstva, znanosti in umetnosti ter nekateri veleposlaniki in mednarodni diplomati.

Omenjeni so se udeležili globalnega branja, ki so ga izvedli v prostorih varšavske borze, Poljska zveza slepih pa je pripravila publikacije z informacijami o tem dogodku.

Vir: www.euroblind.org

Marakeška pogodba

Izmed članic EU jih je še nadaljnjih enajst (Belgija, Češka, Estonija, Finska, Francija, Nemčija, Latvija, Poljska, Romunija, Slovaška in Velika Britanija) objavilo namero o implementaciji Marakeške pogodbe v svoje nacionalne zakonodaje. To pomeni, da ukrepov, ki jih predvideva pogodba, niso potrdili le še v petih državah: Grčiji, Italiji, Litvi, Luksemburgu in na Portugalskem.

Po naših podatkih so se med 23 članicami EU, ki so direktivo prenesle v svoje zakonodaje, za kompenzacijo lastnikov avtorskih pravic odločile le Avstrija, Nemčija, Danska in Finska (slednji dve le za primere zvočnih knjig).

Manj jasne informacije imamo o vprašanju, katere države bodo uveljavile zahtevo po uvrstitvi avtoriziranih ustanov na skupen seznam. Zanesljivo je to znano le za Francijo in Nemčijo, Italija in Belgija pa se najverjetneje prav tako nagibata v to smer. Zagotovo tudi vemo, da so se Češka, Španija in Švedska raje odločile, da bodo spoštovale dogovorjeno izjavo, ki jo opredeljuje deveti člen pogodbe.

Drugod po svetu ni pogodbe ratificirala ali k njej pristopila nobena nova država.

Vir: www.euroblind.org

Na vrh

© 2002-2019 [Vizitka RIKOSS](#) [Uredništvo](#), [Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije](#)